KVINNOFRONTEN
e-post: kvinnofronten@sverige.nu
Org. nr: 802411-0119
Plusgiro: 5 56 23 - 3
www.kvinnofronten.nu

Till
Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.hc@regeringskansliet.se

YTTRANDE

över SOU 2026:35 – En åldersgräns för barns tillgång till sociala medier – Diarienummer S2026/01273

Sammanfattning

Kvinnofronten delar inte utredningens slutsats att en åldersgräns för barns tillgång till sociala medier kan införas utan att riskera att komma i konflikt med demokratiska fri- och rättigheter.

Utredningen föreslår att en åldersgräns ska beslutas trots att man inte har förklarat *hur* en sådan ålderskontroll ska genomföras – den framställs som en teknisk fråga att fastställa senare. Men utformningen är i själva verket avgörande för att kunna göra en bedömning av om en ålderskontroll skulle vara effektiv, rättssäker och proportionerlig.

Erfarenheter från Australien, det land som först infört en åldersgräns, visar dessutom att barn där på olika sätt har kunnat komma förbi ålderskontrollen. Lagen har inte fungerat.

Kvinnofronten avstyrker därmed av flera skäl utredningens förslag.

Allmänna kommentarer

Kvinnofronten möter i vårt arbete ständigt exempel på hur barn, inte minst flickor, utsätts på nätet idag. Samhället har ett stort ansvar att agera till skydd för barn. Men att hindra barn från att få tillgång till information, uttrycka sina åsikter och kommunicera med andra, är ett så stort steg i begränsning av barns demokratiska fri- och rättigheter att det i så fall måste stå helt klart dels att föreslagna åtgärder är nödvändiga, dels att åtgärderna är så effektiva att det motiverar ett så allvarligt ingrepp.

Utredningen konstaterar att åldersgränsen *”aldrig kan vara ett svar på alla de risker som följer med barns internetanvändning”*. Den konstaterar vidare att en åldersgräns för sociala medier samtidigt *”utgör ett ingrepp i yttrande- och informationsfriheten, liksom i bland annat Europakonventionens och barnkonventionens mötesfrihet/rätt till fredliga sammankomster och rätt till privat- och familjeliv”*.

Dessa konstateranden borde därmed, särskilt när det gäller förslag som innebär så allvarliga ingrepp, ha fått till följd att man först behövt förklara *hur* åldersgränsen i så fall ska genomföras, och sedan hur detta förväntas ge ett tillräckligt effektivt skydd för att motivera så allvarliga begränsningar av barns demokratiska fri- och rättigheter.

Ingenting av detta görs i utredningen. Istället ska ett konkret förslag lämnas i en

senare delutredning. Men utan klargöranden av hur åldersgränsen skulle genomföras går det varken att bedöma om förslaget skulle vara effektivt, rättssäkert eller proportionerligt.

Åldersverifieringen skulle i praktiken komma att gälla alla användare av sociala medier och andra berörda onlineplattformar. Det innebär i sig en inskränkning av yttrandefriheten, eftersom användarna då berövas möjligheter att yttra sig utan att först ha identifierat sig. Om kontrollen ska skötas av de privata företag som äger de berörda plattformarna eller om dessa företag eller andra aktörer får tillgång till identitetsuppgifter från ålderskontroll kan det även innebära ökade risker för åsiktsregistrering liksom hot mot källskyddet för journalisters källor, politiska flyktingar och visselblåsare.

Säkerhetsfrågor

Hantering av säkerhetsfrågor är därför en avgörande faktor för bedömningen av om en ålderskontroll bör införas. Om de företag som äger sociala medier och andra berörda onlineplattformar ska samla in än mer av känslig data om alla användare än vad som redan görs, inklusive barns personliga uppgifter, väcks frågor om hur de kan komma att hantera all denna data, samt vilka risker som finns för att uppgifterna sprids. Sådana frågor måste besvaras innan någon bedömning kan göras av om lagen är proportionerlig sett till säkerhet, rätten till privatliv och demokratiska fri- och rättigheter.

I våras gjorde 438 forskare från 32 länder ett gemensamt uttalande som varnade för riskerna med att allt fler länder nu planerar att införa ålderskontroller trots att det inte finns något vetenskapligt stöd för sådana åtgärder, och trots att sådana åtgärder riskerar att få oönskade följder när det gäller såväl säkerhet, integritet och likabehandling som individers frihet och autonomi. [1.]

Erfarenheter från Australien

Utredningen konstaterar att Australien är det första land i världen som infört ålderskontroll för barn på sociala medier.

Men lagen har inte varit effektiv. En studie från University of Newcastle visade att drygt *86 procent* av barn och unga under 16 år fortfarande använde plattformarna, trots att de mött krav på åldersverifiering. [2.] Barnen hade helt enkelt kommit runt problemet genom att exempelvis skaffa falska konton, använt någon annans konto eller använt teknik skapad för att komma runt sådana krav. Alternativt hade åldersverifikation endast skett i form av självuppgiven ålder eller att ladda upp ett foto. Resultatet har senare bekräftats i en studie från Australiens eSafety-Commissioner. I den studien hade *81,5 procent* av barnen haft fortsatt tillgång till plattformarna. [3.]

Åldersgränsen innebär att alla, oavsett ålder, som använder dessa onlineplattformar har tvingats verifiera sin ålder. Företagen som tillhandahåller tjänsterna har därmed kunnat samla in ytterligare känslig data om användarna, inklusive barn, utan att dessa kontroller har lyckats hindra att majoriteten barn haft fortsatt tillgång till tjänsterna.

Resultaten väcker frågor om, och i så fall hur, samhället skulle kunna göra internet till en säkrare plats för barn med fortsatt respekt för människors integritet och

1. *Joint statement of security and privacy scientists and researchers on Age Assurance*. https://csa-scientist-open-letter.org/ageverif-Feb2026
2. Courtney Barnes, Alix Hall, Stephanie Mantach, Christopher Oldmeadow, John Attia, Kathryn Backholer, Carmel Williams, Yonatal Tefera, Frances Kay & Luke Wolfenden: *Assessing the early effects of Australia's 'Social Media Minimum Age Act' on adolescent social media use: observational study*. British Medical Journal , juni 2026.
3. eSafetyCommissioner: *Early days, early insights: Understanding experiences of social media age restrictions at the three-month follow-up*. Australian Government 2026.

demokratiska fri- och rättigheter.

I Australien har man nu börjat diskutera hur man ska flytta ansvaret från att barn ska förmås att bevisa att de är tillräckligt gamla för att ta del av skadligt innehåll till att istället pröva hur ansvar kan läggas på plattformarna att inte skada användarna.

Den inriktningen får stöd även av barnrättsorganisationer som Unicef, som slår fast att det som behövs idag framför allt är att *"förändra tjänsternas utformning för att få bort funktioner som driver överanvändning, samlar in barns data, rekommenderar skadligt och olagligt innehåll och systematiskt utnyttjas av förövare"*.[4.]

Avslutningsvis

Mot bakgrund av allt ovanstående anser Kvinnofronten att utredningens förslag saknar möjlighet att uppnå sitt syfte och att förslaget är oförenligt med grundläggande demokratiska fri- och rättigheter.

Det finns idag inte någonstans i världen någon fungerande, säker eller demokratiskt hållbar metod för att genomföra en åldersgräns för barn på sociala medier. Det finns inte heller något vetenskapligt belägg för att sådana ålderskontroller skulle fungera.

Att i det läget föreslå att ett beslut om en lag om åldersgräns ändå ska tas, utan förankring i barns verklighet och utan något förslag om hur den åldersgränsen ska kunna genomföras, riskerar att istället invagga folk i tron att något görs åt problemen, medan de i själva verket såväl finns kvar som riskerar att öka.

Det behövs nu en bred och öppen diskussion om olika lösningar för hur sociala mediers skadliga påverkan faktiskt skulle kunna begränsas, med fokus på att länder måste samverka i att ställa hårdare krav gentemot plattformarna.

Stockholm den 14 oktober 2026

Kvinnofronten

4. *Åldersgräns för sociala medier löser inte grundproblemet – Hårdare krav på plattformarna behövs för att skydda barn online*. Unicef 5 juni 2026.